Бишкек инновациялык колледжи

Ч. Айтматовдун 97 жылдыгына карата адабий иш чаранын планы

1-2-курстар үчүн

Темасы: «Айтматов ааламы»

Даярдаган: **Тагаева Гүлзат Аликовна**

(кол тамгасы)

2025 - жыл

Ч. Айтматовдун 97 жылдыгына карата адабий иш чаранын планы

1-2-курстар үчүн

Окутуучунун аты-жөнү: Тагаева Гүлзат Аликовна
Күнү, айы, жылы: 19. 12. 2025

Ч. Айтматовдун 97 жылдыгына карата
Сабактын темасы: «Айтматов ааламы»

Сабактын максаттары:
Сабактын билим берүүчүлүк максаты: Студенттердин Ч. Айтматовдун чыгармаларына болгон кызыгууларын арттыруу, жазуучу тууралуу түрдүү булактардан маалыматтарды берүү;

Сабактын тарбия берүүчүлүк максаты: Студенттерди Ч. Айтматовдун чыгармалары аркылуу патриоттукка, намыскөйлүккө, ак ниеттүүлүккө ынтымак-достукка, улуу адамдарды сыйлоого, урматтоого; Мекен алдындагы алардын жоопкерчилигин арттырууга, атуулдук парзын аткарууга, ата мурастарын сактоого, эне тилин сүйүүгө, ж.б. асыл сапаттарга тарбиялоо;

Сабактын өнүктүрүүчүлүк максаты: Студенттердин өз алдынча изденүүсү менен алардын дүйнө таануусун, көркөм жана илимий ойлоосун, сүйлөө көндүмдөрүн калыптандыруу, сөз байлыктарын өстүрүү, жазуучунун чыгармалары тууралуу алган маалыматтарын кеңейтүү, өнүктүрүү.

Сабактын тиби: Кайталоо, бышыктоо жана жалпылаштыруу сабагы.

Сабактын түрү: Стандарттык эмес сабак - концерт түрү.

Сабактын ык-методдору: Көрсөтмөлүүлүк, изденүүчүлүк методдор, окуучулардын кызыктыруучулук, кошо жаратуучулук демилгесин пайда кылуу, калыптандыруу.

Сабактын башка сабактар менен болгон байланышы: кыргыз тили, орус адабияты, тарых, музыка

Сабактын жабдылышы: Ч.Айтматовдун портрети, өмүрү, чыгармачылыгын чагылдырган слайд-шоу, дубал гезиттер, стенддик сүрөттөр, ырлар, китептер ж.б.

Ч. Айтматовдун 97 жылдыгына карата
адабий иш чаранын планы
Иш чаранын жүрүшү:

1. КРдин гимни уктурулат (2 мүнөт)

1. Саламдашуу:

Жолдош: Залкар ойду таразалап батырган,
Закымдаган ак таңдарды атырган.
Заманыңдын болгон асыл байлыгы,
Замандашка салам айтып кайрылган.

Ассалому алейкум төбөсү көккө жеткен кыргыз калкым!

Аделя: Арыбаныздар даңкы далайга жеткен кыргыз калкым!

Жолдош: Саламатсыздарбы, улуу урматтуу агай-эжелер, студенттер!

Аделя: Амансыздарбы, бүгүнкү адабий кечении кымбаттуу катышуучулары!

Жолдош: Арышты керип жылдызга,
Алып келген сыймык кыргызга.
Алкышты айтыш аз бүгүн,
Алп жазуучу Чыңгызга!

Аделя: Түнөрмөк асман жылдызсыз
Томсормок тоолор кыргызсыз.
Дуйнөлүк адабиятты,
Түшүнүү кыйын Чыңгызсыз!

Жолдош: Бир кылымга бир жаралган даанышман,
Адабият дүйнөсүнө жарык таң.
Чыңгыз деген кыргызымдын кулуну,
Дүйнө жүзүн калем менен багынткан.

Аделя: Өтүп жатат сизди эскерүү күнүбүз,
Чексиз эле өзүңүзгө сүйүүбүз.
Кыйкырсак да бүт ааламга жар салып,
Аттиң, арман жетпейт сизге үнүбүз!

Жолдош: Туу чокуну багындырып алдыңыз,
Кыргыз туусун желбиретип салдыңыз.
Кыргыз үчүн абийир, атак жаратып,
Кылымдарга өчпөс болуп калдыңыз.

Аделя: Мамлекет башчысынын Жарлыгына ылайык 2025-жылы залкар жазуучу Ч. Айтматовдун 97 жылдыгы улуттук жана эл аралык деңгээлде белгиленип жатат. Анда эмесе залкар жазуучубуздун 97 жылдыгына арналган **«Айтматов ааламы»** аттуу адабий кечебизди баштоого уруксат этиңиздер!
Жолдош: Анда эмесе залкар жазуучубуздун 97 жылдыгына арналган **«Айтматов ааламы»** аттуу адабий кечебизди баштоого уруксат этиңиздер!

0. Слайд

Г.: Азыр барыңыздарды залкар жазуучунун 97 жылдыгына арналган ***«Айтматов ааламы»*** *аттуу слайдды көрүүгө чакырабыз! (5м.)*
Даярдагандар:
1.
2.

1. "Манас" эпосунан үзүндү айтышат

Аделя:

Чакан элди улуу элдерге теңелттиң,
Көөнүн ачып көл-дайрадай кенелттиң
Рухуңдун улуулугун мухиттей
«Манас» сындуу дастан менен ченеттиң!

Кара сөздүн падышасы Ч.**Айтматов ""Манас" эпосун – кыргыз рухунун туу чокусу"** деп атап, анын адамзат өнүгүүсүндө да рухий мааниси бийик эмгек экендигин белгилеп, анын жарыкка чыгышына, изилденишине көп аракет жумшаган.

Г.: Кымбаттуу студенттер, сиздерге 4-декабрь «Манас» эпосунун күнүнө жана **Ч. Айтматовдун 97 жылдыгына карата** *Жумалыктын иш планына ылайык* **"БИК" мекемесинде** кыргыз тили жана кыргыз адабияты сабактарынын улук окутуучулары тарабынан сынак жарыяланган. Ошол жумалыктагы берилген тапшырмаларды, сынактарды жыйынтыктоо максатында бүгүн чогулганбыз.
Жолдош: Алдыңыздарда 1-курстардын студенттери «Манас эпосунан үзүндү тартуулашат.
1.Сайдакматов Динмухаммед, Ю-1-24 тайпасынын студенти. Саякбай Каралаевдин варианты боюнча *"Көкөтөйдүн ашы"эпизодунан үзүндү.*

2. Момуналиева Фатима, К-1-24 тайпасынын студенти. Саякбай Каралаевдин варианты боюнча *"Каныкейдин тайторуну чапканы" эпизодунан үзүндү*

2. Замотаева Атонина А-1-24 тайпасы Саякбай Каралаевдин варианты боюнча *"Каныкейдин тайторуну чапканы" эпизодунан үзүндү.*

2. Сөз берилет

Аделя: *4-декабрь «Манас» эпосунун күнүнө карата уюштурулган иш чарада "мыкты манасчы номинациясы" сынагынын жеңүүчүлөрүн сыйлоо жана* адабий кечебизди ачуу үчүн Бишкек инновациялык колледжинин мүдүрү, философия илимдеринин кандидаты, доцент ***Эркинбеков Кылыч Эркинбековичке*** сөз узатсак. *Келиңиз агай. Доклад окулат. "Манас" эпосундагы этноэтикет түшүнүгү.*

2.1. Сөз берилет

Аделя: Алгач алдыңыздарга адабий кечебизди ачуу үчүн Бишкек инновациялык колледжинин мүдүрү, философия илимдеринин кандидаты, доцент - *Эркинбеков Кылыч Эркинбековичке* сөз узатсак. *Келиңиз агай. . Доклад окулат. "Манас" эпосундагы этноэтикет түшүнүгү.*

3.Көркөм окуу

Ч. Айтматовго арналган ыр саптары

Жолдош: Кезекти акын-жазуучуларыбыздын **Ч. Айтматовдун жаркын элесине арналган ыр саптарына беребиз.** Азыр сиздердин назарыңыздарга 2-курсунун А 1-24, А-2-24 тайпасынын студенттерин чакырабыз.
(Студенттер көркөм окуу менен Ч. Айтматовду даңазалашат)

1. Бейшенова Аяна, А 1-24 тайпасынын студенти. *Акматов А. "Ч. Айтматовго арналат"*
2. Мурзалиева Нуржигит, К- 2-24 тайпасынын студенти. *«Ч. Айтматовго арналат»*
3. Курбанбекова Жанетта, А-2-24 тайпасынын студенти. *«Ч. Айтматовго арналат»*

4. Ыр ырдалат, «Ысык-Көлдү сагынуу»

Аделя : Айтылып сезим ырлары,
Жазылып ырдын ырлары.
Баарыбыз чогуу биригип,
Келгиле, анда ырдайлы.

Аделя: Ч. Айтматовдун калемине таандык жалгыз гана **«Ысык-Көлдү сагынуу"** деген ыры бар. Ырда жазуучунун алыста жүргөндө Мекенге болгон кусалыгы, сүйүүсү, мээрими чагылдырган. Анда эмесе кезекти ыр, бий менен коштолгон репертуарга берсек. **«Ысык-Көлдү сагынуу"**
1. "Ак-куу бийи", 1-курсунун, БД-1-25 тайпасынын студенти Садырбаева Асема
2. Ырчы кыздар: 2-курсунун, ИЯ-2-24 тайпасынын студенттери:
1. Аттокурова Аймырза; 2. Аязбекова Аяна.

5. Монолог

Жолдош: Ч. Айтматовдун 97 жылдыгына карата арналган иш чаранын 1-сынагы монолог. Азыр кезекти Чыңгыз Айтматовдун калемине таандык болгон **«Саманчынын жолу" повестиндеги** монологго кезек берели.

А.: Кана эмесе коноктор,
Каармандар сүйлөсүн.
Чыгармасы Чыңгыздын,
Жаш арчадай бүрдөсүн!

А.: Мугалим болуўуну самаган, Мекен үчүн жанын берген «Саманчынын жолу» повестиндеги ***Майсалбектин катын*** 2-курсунун А-2-24 тайпасынын студенти **Букушев Алинур** аткарып берет. Тосуп алыңыздар!

6. Ыр ырдалат. Комуз

Аделя: Тилге жолдош, үнгө дем,
Комузду кошуп ырдайлы.
Бабабыз черткен бул комуз,
Баркына жетип сыйлайлы.

Жолдош: Буулуккан черлер жазылсын,
Булбулдар шандуу таңшысын.
Жанытып ырлар тоолорду,
Күйүттүн баарын качырсын.

"Курманбек" дастанынан үзүндү. Аткаруучу: 2-курсунун ИЯ-1-24 тайпасынын студенти **Мамырбекова Айдай.**

7. «Айтматов жана сахна»

Жолдош: Ч. Айтматов дүйнөлүк адабияттын көрүнүктүү классиктеринин бири. Анын чыгармаларындагы каармандар жалаң гана китеп беттеринде эмес, музыкадан, кинонун экрандарынан, театрлардын сахналарынан орун алган. Ошол себептен адабий кечебиздин программасы да ар тараптуу.
Аделя: Эмесе азыр «**Айтматов жана сахна»** кезегине берели.
Ч. Айтматовдун 97 жылдыгына карата арналган иш чаранын 2-сынагы **"Сахна жылдызы".** Эмесе азыр «**Айтматов жана сахна»** кезегине берели. **"Манкурт"** жөнүндө көркөм ыр окулат. 2-курсунун А-2-24 тайпасынын студенти Нурзатбекова Зейнеп

Аделя: Анда эмесе 1980-жылдары жарык көргөн **"Кылым карытар бир күн"** романына кезекти берсек. "Найман эненин ыйы же "Маңкурт" уламышы боюнча үзүндү. Аткаруучулар:

1. Токбаева Салия – Найман Эне
2. Абдумавланов Асадбек – Маңкурт
3. Кароол жигиттер: 1. Айдаралиев Бечоро; 2. Коңурбаев Абдибаит

8. Айтматовдун асыл ойлору

Г. **Ч. Айтматовдун 97 жылдыгына карата** арналган иш чаранын 3-сынагы **"*Мыкты актёрдук чеберчилик*"**

Эмесе азыр **«Айтматовдун асыл ойloruна»** кезек берсек. 1-2-курсунун студенттери. А-1-24 тайпасынын студенттери

1. Айдаралиев Бекчоро, А-1-24 тайпасынын студенти. "Эне тили жөнүндө"
2. Мейимбекова Аделя, Ю-1-25 тайпасынын студенти. "Манас" эпосу жөнүндө"
3. Курбанбекова Сайкал, А-1-24 тайпасынын студенти. "Бала жөнүндө"
4. Жунусов Чыңгыз, А-1-24 тайпасынын студенти. "Ата Мекен жөнүндө"
5. Кадыркулова Сейил, ИЯ-1-25 тайпасынын студенти. "Эмгек жөнүндө"
6. Абылкасымов Жолдош, Ю-1-25 тайпасынын студенти. "Адамзат жөнүндө"
7. Аскарбекова Фатима, А-1-24 тайпасынын студенти. "Сүйүү жөнүндө"
8. Токбаева Салия, А-1-24 тайпасынын студенти. "Адамзат жөнүндө"
9. Орозматов Турдубек, А-1-24 тайпасынын студенти. "Сүйүү жөнүндө"

9.Слайд

Жолдош: Ч. Айтматовдун 97 жылдыгына карата арналган иш чаранын 4-сынагы **"Мыкты видео түрмөктөр"**, 5-сынагы **"Мыкты дубал гезиттер".** Анда эмесе 1-2-курсунун студенттеринин чыгармачылык менен тартылган видео түрмөктөрүнө назар салыңыздар!

1. 1-курсунун **видео түрмөгү, дубал гезити көрсөтүлөт**
2. 2-курсунун **видео түрмөгү, дубал гезити көрсөтүлөт**

10. Спартакиаданын жеңүүчүлөрүн куттуктоо

Администрацияга жана уюштуруучуларга сөз берилет

Аделя: 2025-жылдын 19-ноябрынан 4-декабрына чейин Кыргыз Республикасынын орто кесиптик окуу жайларынын Спартакиадасы болуп өткөн. Анда спорттун төмөнкү түрлөрү боюнча мелдештер уюштурулган:

Теннис; Шахмат; Тогуз коргоол; Жеңил атлетика; Волейбол

- **Фудбол**